

entrevista

JOAN CARLES GARÉS

President d'AVETID

per *Empar Capilla*

AAPV: Què és AVETID, des de quan està funcionant i quina és la seua tasca?

J.C. Garés: AVETID és la associació de empreses de teatre i de circ que aglutina a les companyies amb més trajectòria i estabilitat de la Comunitat Valenciana. Companyies de teatre i de circ, encara que als primers anys de l'associació també estaven incloses les de dansa, que afortunadament han crescut, s'han consolidat perquè han nascut més formacions de dansa i ara tenen la seua pròpia associació, amb la que portem una excel·lent relació, per cert.

AVETID el que sobretot vol és intentar elevar tant el nivell organitzatiu com el productiu d'aquestes formacions professionals. Jo crec que és molt important que es pugui continuar avançant amb el creixement, amb la maduresa del sector professional i nosaltres en la mesura que podem contribuïm, sobretot, facilitant que les empreses associades a AVETID puguin treballar cada vegada amb mitjans més dignes, que la formació del seus propis membres siga cada vegada major, per a poder ser més professionals, més competitius als mercats, etc. Jo crec que eixe és l'objectiu principal, evidentment contribuir a la consolidació del sector a la Comunitat Valenciana i sobretot contribuir que les formacions que estan associades puguin

treballar amb una dignitat professional major. Per altra banda, té una segona missió ineludible que és participar en la política cultural, en el disseny de la política cultural de la nostra autonomia. La participació en la major part dels fòrums institucionals és una cosa que ja portem anys fent, tant dels ajuntaments, de Diputació, com de la Generalitat Valenciana. Vertim la nostra opinió des del punt de vista de les empreses, dels col·lectius que estan integrats, per altra banda, en la federació nacional i ajudem i col·laborem en la mesura que ens deixen i que podem, al disseny de la política cultural, aportant la nostra visió als polítics que són qui tenen l'última paraula.

AAPV: Quant de temps portes com a president i quin és el teu equip, com us organitzeu?

J.C. Garés: Jo vaig agafar la presidència de l'associació fa dos anys, és a dir, al gener del 2004 i faré tres anys; el compromís de la presidència és un tema rotatori, entre els socis que formen l'AVETID. Durant tot el 2006 també estaré, però he de dir que el nostre tipus de funcionament, la veritat és que és prou còmode, en el sentit que sempre tinc un recolzament d'una sèrie de productors. Nosaltres tenim una assemblea general i després tenim una junta directiva formada enguany per nou empreses que fan una reunió

mensual en la que vam prenent el pols al funcionament intern de l'associació, tirant endavant els projectes anuals que s'han aprovat en l'assemblea general de cap d'any i atenent el dia a dia de la política cultural. Són els temes fonamentals.

També atenem la formació empresarial; marketing, mercats, promoció, una sèrie de temes bàsics per al desenvolupament de les companyies de teatre i de circ. He de dir, que tinc una espècie de presidència compartida perquè sempre n'hi ha un vicepresident/a que col·labora diàriament amb el president, en el meu cas és Mª Angels Marchirant, productora de PTV-CLOWNS, i entre els dos i la secretària portem el dia a dia de l'associació. Aleshores ja dic que és relativament senzill perquè hi ha un recolzament d'un equip de treball que a sovint treballa conjuntament en els diferents temes, tant els importants com els urgents. Per altra banda sí que hi ha una tasca, una responsabilitat ineludible i adquirida que és donar la cara, ser la cara visible de l'associació durant el temps que estigues en la presidència, tant cap als

mitjans de comunicació com de cara al sector i a les institucions públiques.

Vinc de dins del sector, en el més ample sentit de la paraula perquè des del primer moment jo estat navegant en més d'un mar. Jo sóc actor també, i des del principi vaig començar sent productor i actor, en el 82 vaig formar la primera companyia, n'he format tres, ara estic en la tercera que és Arden, vaig estar en dues anteriors que vaig fundar, la primera va ser La Burbuja, la segona Teatre de l'ULL i ara és Arden. Des de l'any 82 vaig ser pràcticament actor-productor el mateix dia, encara que vaig compaginar durant un temps els estudis d'Art Dramàtic a València i a Londres, però el tema de la producció l'he portat des del primer dia, també amb estudis, curssets, tot això i sobretot un autodidactisme que als anys vuitanta, parlant de producció, era pràcticament l'únic que podíem fer aquí a València. La veritat és que això m'ha donat una visió més ampla del que era treballar en el teatre. Estar a l'escenari i al despatx de producció al mateix temps, al principi era dur però es pot portar. Encara que siga difícil, de

vegades, el més important és tindre un bon equip, i a més et dona un horitzó molt ample a l'hora de valorar, de tindre un criteri i d'estar participatiu al sector.

Participar en el desenvolupament del nostre sector avui en dia, en el 2006, crec que és una responsabilitat que ningú pot eludir. Durant molts anys hem estat prou desordenats i cadascú ha hagut de tirar com ha pogut, si eres actor, productor o ballari i crec que ha arribat el moment de fer una anàlisi de la nostra situació i sobretot marcar una direcció cap a on volem anar perquè disgregats no avançarem tan ràpid com hauríem de fer-ho. És el moment d'estar participatiu, cadascú des d'on vulga, des d'on crega que ha d'estar, però participant en el disseny del col·lectiu de professionals.

AAPV: Quantes empreses formen AVETID i que cal per a pertànyer a l'associació? quins creus que són els seus objectius comuns?

J.C. Garés: Ara per ara, som 25 empreses, i si que hi ha uns requisits molt concrets, hi ha un reglament d'admissió, uns estatuts per entrar com a soci de ple dret a l'Associació. Resumint-los molt hi ha que haver demostrat una certa estabilitat empresarial, s'ha d'estar en funcionament com a empresa un mínim de tres anys naturals i amb l'estrena de dos o tres produccions rodades, girades i llençades al mercat. A banda d'això s'ha d'estar avalada per al menys tres empreses sòcies de l'AVETID que diguen que aquesta empresa pot i deu estar en l'associació.

AVETID aglutina segurament a les empreses no tan sols amb estabilitat, sinó també amb més treball d'equip demostrat dins de la Comunitat Valenciana. I tenim de tot tipus d'estil i de treball, crec que tenim un mostrari del que es la

Comunitat; companyies dedicades exclusivament a teatre per a xiquets, altres de teatre de carrer, de teatre per a adults, altres que es dediquen a teatre d'autor... crec que tenim un poquet de tot, fins i tot hi ha gent especialitzada en teatre amb titelles i la companyia de circ, que a la comunitat només tenim una que és El Gran Fele. Tenim un mostrari del que és l'empresa d'Arts Escèniques a la C.V. de molts diferents tamanys, com a associació és molt heterogènia però hem pogut trobar punts en comú en totes eixes empreses perquè puguen estar associades i anar cap a objectius comuns que són créixer, establir d'alguna manera una projecció al mercat, elevant el nivell artístic i l'econòmic i fer les coses cada vegada millor. Per això, és tan important també la formació dels components artístics i tècnics. Els productors estem cada vegada més conscients en les condicions laborals dels seus treballadors, perquè crec que tota la gent que entra dins d'una companyia cada vegada, evidentment ha de tindre millors condicions laborals per a fer millors productes, per a treballar més a gust, per a elevar el nivell de qualitat i el nivell competitiu dins d'un mercat nacional o internacional. Són objectius bàsics molt obvis però encara n'hi ha molt a fer. Encara hi ha molt a aprendre dins del camí de l'autogestió, aleshores AVETID juga un paper fonamental en la regularització de les condicions laborals. De l'elevació del nivell artístic, qualitatiu dels productes, i la veritat és que el gràfic va en ascens, és positiu, perquè cada any les companyies valencianes tenen més projecció en els mercats, tenen fins i tot més nominacions i premis als premis nacionals, més presència en ciutats espanyoles de temporada o en gires nacionals. En la mesura que eixes empreses puguen tindre majors mitjans, evidentment contractaran més professionals, els tractaran millor i tot podrà créixer a un ritme que segurament es mereix la professió valenciana.

AAPV: Quina creus que és la situació del sector teatral respecte a la política cultural actual a la Comunitat Valenciana?

J.C. Garés: Hem constatat que recentment han hagut molts desacords amb la institució, perquè hem passat anys de molta sequera a tots els nivells. Com que periòdicament peguem "palma a la taula", fa poc ha hagut una, molt important i a partir d'ací i de fer molta pressió i crear una plataforma de professionals de les Arts Escèniques Valencianes, en la qual estan integrats sis col·lectius, els més importants de la Comunitat Valenciana, de la que formen part evidentment AVETID i AAPV, s'han aconseguit inicis de projectes de futur, ni de conya hem rebut ni el que mereixiem, ni el que demanàvem, però sí que hem obtingut certs inicis.

Jo sóc molt positiu sempre, segurament també perquè sóc actor però crec que estem en camí de consolidar projectes de col·laboració amb les institucions que poden donar fruits en els pròxims anys. Hem de continuar participant, això és fonamental. Sobretot hem de tindre l'esperança que va cap amunt, no cap avall i depèn en gran part de nosaltres. Si cada associació aconsegueix que els seus membres o socis estiguen actius i participatius en els projectes de l'associació i en la política cultural que ens afecta a tots, crec que en eixa mesura creixerem més ràpid.

Hem d'arribar a situacions com per exemple la de Catalunya, que ara mateix és prou idíl·lica comparada amb la nostra, cada roda de premsa que fa la Consellera de Cultura per exposar qualsevol projecte institucional, a la taula amb ella estan els presidents de les associacions de professionals. Hem d'arribar a això. És absurd que en un sector com el de les arts escèniques es continue amb un divorci entre la institució pública

i la privada. Els professionals han de seguir el seu camí, estrènyer la rosca quan siga necessari però s'ha d'anar junt a la institució pública. Aleshores és precís anar en la mateixa direcció, l'única clau perquè continue e la plataforma, que puguem ser un indicador per a les institucions públiques, és la unió entre els professionals. Això no vol dir, evidentment que cada associació o cada part del sector professional tinga les seues directrius, el seu desenvolupament, els seus objectius i que segurament no seran els mateixos per a tots. Una associació d'empreses, la qual en altre sector podria ser una patronal, és evident que no tinga els mateixos objectius que un sindicat, que en aquest cas serien els actors o l'associació dels professionals de la dansa. Evidentment de vegades hi haurà un enfrontament. Això ocorre en tots els sectors professionals del món. I hem de trobar els punts d'unió i arribar a acords i fer convenis, etc, si volem continuar creixent, però quan toca donar una opinió del professional front a una política de la institució pública haurem d'estar units, crec que eixa és la maduresa: poder saber quan hem d'estar junts i quan estar en una taula per arribar a trobar solucions i continuar creixent. Per altra banda, hem de ser conscients que hem de saber d'on venim per marcar el camí futur. L'avanç que van fer els professionals en els anys seixanta i setanta va ser realment important. Ells van sembrar la llavor de l'actual teatre valencià i encara que d'una forma molt irregular, discontinua i amb grans buits de temps, van construir un teixit que anys després han donat fruits. El risc que han corregut i corren les companyies de teatre i dansa que avui han consolidat els seus equips, va ser i és enorme. El risc s'assumeix i es juga a mort. Per eixa aposta d'incertesa, però també de seguretat en els nostres professionals, el teatre de marca "fet a valència" existeix avui en dia. Crec sincerament que el teatre valencià ha sobreviscut a anys de sequera teatral, gràcies

sobre tot, a les companyies, a les empreses.

AAPV: el conveni col·lectiu de teatre, perquè està tardant tant en arribar?

J.C. Garés: Crec que és un punt d'inflexió importantíssim, crec que quan arribem, quan siguem capaços de signar-lo sindicat i patronal hi haurà un abans i un després en el sector professional valencià. Crec que és precís i per això ens està costant, perquè és important, si no fóra important l'hauríem fet en dos dies però no hem pogut. No hem pogut perquè abans de poder plasmar un conveni amb articles, amb punts molt concrets, redactats, que expressen quin serà el nostre funcionament, havia de fer-se una anàlisi amb molta profunditat. On estem, com estem, i què volem. Crec que són preguntes que havíem de contestar primer i després de l'anàlisi s'havia de començar a parlar d'una regularització mínima i anar avançant cap al conveni. Pense que el procés que hem fet, encara que han hagut parades, amb un ritme prou desigual, crec que s'avançat sobre tot en el coneixement mutu i això està bé, mai estarà de més.

Ha arribat un bon punt, després de 3 anys hi ha un primer esborrany, perquè si us recordeu primer vam tindre fa temps un plec de recomanacions,

això va ser un primer pas, més d'un any després hem arribat al primer esborrany en el qual hem de solucionar un fum de coses, consensuar absolutament tot, estem en camí, joestic segur d'això i també que el que signem a la fi ens haurà de servir a les dues parts i també front a la institució pública, sobretot per a impulsar-nos tots mútuament. Ara estem en el moment de trobar el punt en què els mínims refectits en el conveni siguen acceptables per a tots. Quan trobem això tot anirà molt més ràpid. L'esborrany que ara tenim crec que en la seua majoria és molt vàlid i ara el que cal és la concreció d'eixa redacció. Qualsevol conveni, siga com siga ha de passar un procés molt minuciós d'acceptació i crec que estem en eixe punt, i hem de continuar treballant perquè serà molt important per a tots.

AAPV: Per últim, una reflexió sobre el teatre valencià inserit a l'Estat espanyol?

J.C. Garés: Crec que la situació del teatre valencià en aquests moments és molt esperançadora, està en un dels millors moments de l'última dècada. És el meu parer, molt personal, evidentment, però crec que mai havíem arribat a un punt com el que tenim ara de professionalització. Crec que les últimes generacions d'actors han eixit de les escoles molt preparades, això ha contribuït a elevar el nivell artístic dels productes del teatre privat que és al que jo represente i les companyies hem pogut beneficiar-nos d'eixe nivell artístic. També al mateix temps els dramaturgs o els autors, directors, escenògrafs, il·luminadors, tota aquesta gent que dona la factura als productes d'arts escèniques en general, han crescut molt. Ara mateix estem en un punt en què podem fer productes de molta qualitat, llançar-los al mercat i triomfar. Ho estem constatant així, encara que el mercat està en un punt més que fotut, perquè les fronteres autonòmiques s'han tancat molt, hi

ha un proteccionisme dels governs autonòmics que no estan facilitant les gires, però encara així els productes que estem llançant estan competint amb formacions que han fet productes amb moltíssims més mitjans que nosaltres. Això vol dir que la matèria prima és bona i no ho hem d'oblidar, tenim un bon moment creatiu, un moment d'expansió del mercat i el que ens falta són mitjans per a competir. Crec que hi ha un factor importantíssim perquè el nostre creixement del sector ens impulse de veres i és l'aposta institucional, crec que a nivell d'Estat, som la tercera autonomia en quant a nivell, tant de nombre de professionals, com de nombre de productes que llancem al mercat, també a nivell qualitatiu. Per què no? podem competir amb productes de Catalunya o Madrid sense complexe artístic i podem competir fins i tot a nivell de producció. Un barem per això són els premis nacionals, que comentàvem abans. La tercera autonomia en nombre de nominacions és la Comunitat Valenciana. Crec que estem en molt bon moment, encara que el ritme de creixement dependrà de l'aposta institucional, torne a dir. Crec que n'hi ha dades molt significatives, l'any passat en mig de la trifulca que va tindre la Plataforma de les Arts Escèniques amb la Conselleria de Cultura, vam demanar un estudi a la federació nacional d'empreses que és la FAETEDA i ens va fer l'estudi de la comparativa interautonòmica. Ens va constatar amb dades contrastades que la Comunitat Valenciana era la tercera potència i al mateix temps estem per baix de la mitjana nacional en quant a diners per habitant que es destina al sector professional de les arts escèniques, eixa comparativa la tenim, està contrastada, és certíssima, no està unflada

en absolut, estem per baix de Cantàbria i Euskadi i quasi la meitat que Madrid o Catalunya. Al·lucinant! És una dada més que significativa. La institució ha de voler realment recolzar, crear icones, una cosa que no em sabut fer i no ens han deixat fer. Crec que totes les autonomies tenen les seues pròpies icones culturals, estic parlant de companyies. A Catalunya per exemple; Dagoll Dagom, Els Joglars, La Fura dels Baus, Comediants, etc., com a professionals, també autors, actors, directors, a Euskadi i a Madrid, exactament el mateix, però fins i tot a Andalusia han creat les seues icones, el CAT, El imperdible, Jose Luís de Castro, etc...

Totes les autonomies han creat les seues cares conegudes, ací no han sabut popularitzar els nostres professionals, crec que ha tingut a veure sobretot la televisió, que en altres autonomies, ininterrompudament durant més de deu anys porten fent ficció, sèries, reportatges sobre els seus professionals, agendes... Ací no han sabut fer això, no hi ha hagut promoció i per això no s'han creat icones de les arts escèniques pròpies i això contribueix a que el creixement siga més lent. L'aposta institucional és a tots els nivells, i no parle únicament de diners, fonamental per a crear aquestes icones i quan es creen tot anirà més rapidet, nosaltres per la nostra banda ja hem vist que hem de posar el nostre gra d'arena, que és estar units, cadascú treballar des de la seua associació, regularitzar el sector, arribar a fer acords, fer convenis, etc. Hem de fer un camí cap a l'autogestió, això és molt important, nosaltres no hem d'esperar a que ens donen per a fer; hem d'anar fent, encara que també hem de reclamar que ens en donen.